Eesti Panga 2025. aasta süsiniku jalajälg

aprill 2026

SUSTINERE

SUSTINERE

Sisukord

Kliimamõju hindamise eesmärk	3
Mõisted ja metoodika	4
Eesti Panga tulemused	12
Võrdlus varasemate aastate tulemustega	21
Eesti Panga meenemüntide süsiniku jalajälg	27

Kliimamõju hindamise eesmärk

Eesti Panga strateegia 2025-2028 üheks eesmärgiks on:

Eesti Pank kui uuenev organisatsioon ja atraktiivne tööandja.

Eesti Pank plaanib edasi arendada organisatsiooni keskkonnahoidlikkust ja sotsiaalset vastutustunnet. Sihiks on olla kestlik organisatsioon ja aastaks 2050 kliimaneutraalne. Süsiniku jalajälje vähendamiseks rakendatakse alates 2022. aastast rohelise kontori põhimõtteid ja järjepidevalt on vähendatud ka keskkonnamõju.

2028. aasta eesmärgiks on vähendada Eesti Panga süsiniku jalajälge 20% võrra võrreldes 2023. aastaga.

Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni organisatsioonide süsiniku jalajälge on hinnatud alates 2020. aastast.

Käesolev hindamine on läbi viidud riigihanke nr 259732 raames „Organisatsiooni süsiniku jalajälje hindamise teenuse hange".

Tegemist on raporti lühiversiooniga, kuhu on koondatud peamine metoodika kirjeldus ja tulemused.

Mõisted ja metoodika

SUSTINERE

Mõisted

Kasvuhoonegaasid (KHG) – atmosfääris olevad gaasid, mis neelavad soojuskiirgust ja põhjustavad kasvuhooneefekti.

Globaalse soojenemise potentsiaal (GWP) – näitab, mitu korda on soojusenergia absorbeerumisvõime poolest muu kasvuhoonegaasi üks molekul tugevam kui süsinikdioksiidi molekul.

CO_2-ekvivalent (CO_2-ekv) – universaalne kasvuhoonegaaside mõõtühik, mis peegeldab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel väljendatuna CO_2-ekvivalendis.

Kliimamõju/KHG jalajälg – kvantitatiivselt väljendatud kasvuhoonegaaside heite koguhulk (mõõdetuna CO_2-ekvivalentides), mis tekib ettevõtte/organisatsiooni vm tegevuse tagajärjel.

Eriheitetegur – on suhtarv, mis väljendab eralduva kasvuhoonegaasi kogust teatud inimtegevuse valdkonnas toimeühiku kohta (nt 0,132 kg CO_2-ekv autoga läbitud ühe kilomeetri kohta).

KHG	CO_2-ekv
CO_2	1
CH_4	25
N_2O	298
HFC ühendid	124 – 14800
PFC ühendid	7390 – 17700
SF_6	22800
NF_3	17200

Väärtused põhinevad IPCC kuuendas hindamisaruandes (Sixth Assessment Report (AR6) esitatule.

<u>Muud kasutatud lühendid:</u>

CO_2 – süsinikdioksiid; kasvuhoonegaas, mille kaudu väljendatakse kõigi teiste kasvuhoonegaaside kliimamõju; t – tonn, kg – kilogramm; MWh – megavatt-tund, kWh – kilovatt-tund

Kliimamõju arvutamise metoodika

Eesti Panga 2025. aasta kliimamõju arvutamisel lähtuti valdkonna enim kasutatud ning tunnustatud standardist ***„GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard“*** ja selle lisadest.

Standard hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguste hindamist: süsinikdioksiid (CO_2), metaan (CH_4), dilämmastikoksiid (N_2O), fluorosüsivesiniku ühendid (HFC), perfluorosüsiniku ühendid (PFC), väävelheksafluoriid (SF_6) ja lämmastiktrifluoriid (NF_3).

Standard jaotab ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid kolme mõjualasse:

- **Mõjuala 1** = otsesed KHG heited ettevõtte poolt kontrollitud või omatud allikatest
- **Mõjuala 2** = kaudsed KHG heited, mis tekivad sisseostetud elektri- ja/või soojusenergia tarbimisel
- **Mõjuala 3** = kõik ülejäänud KHG kaudsed heited, mis tekivad kogu väärtusahela lõikes

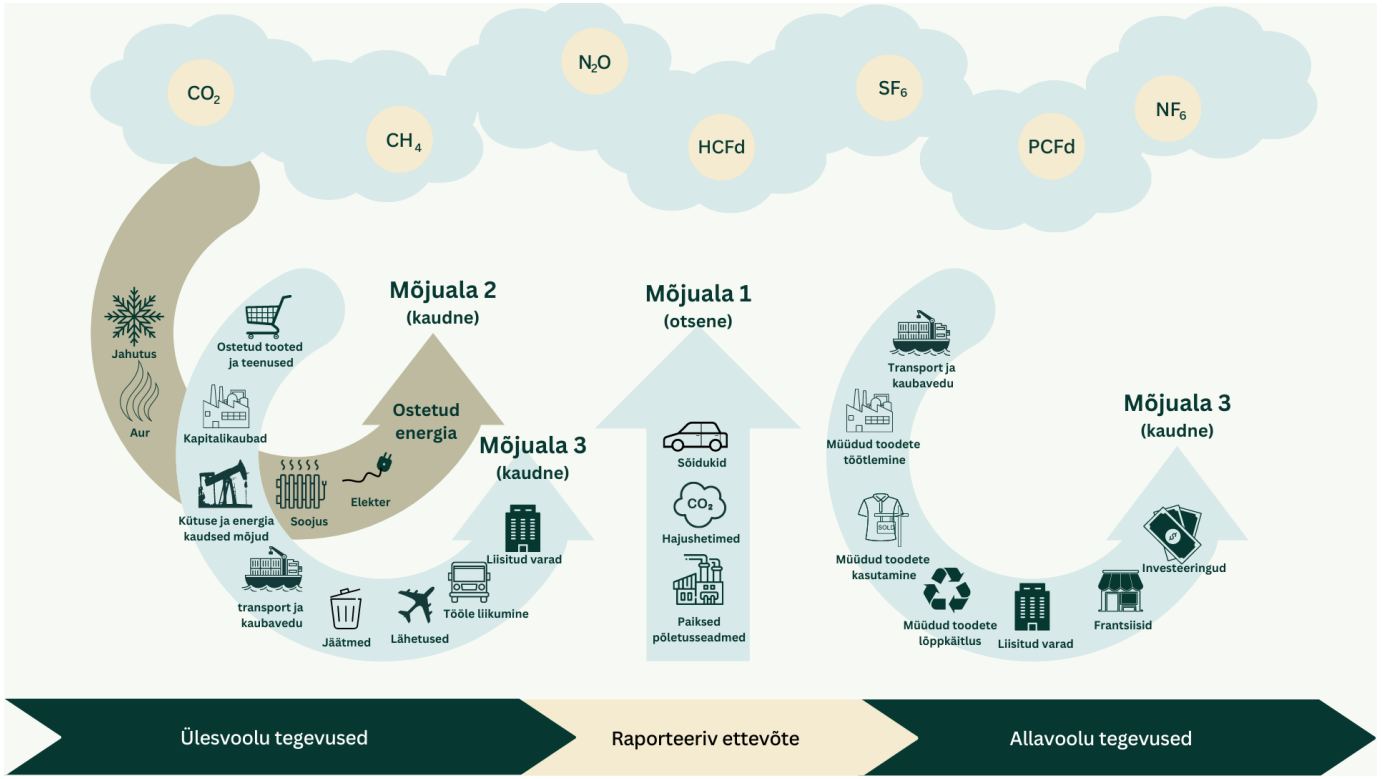

SUSTINERE

Kliimamõju arvutamise ulatus ja süsteemipiirid

Eesti Panga süsiniku jalajälge on hinnatud perioodi 01.01.2025-31.12.2025 andmete alusel. Süsiniku jalajälg on arvutatud mõjualade 1-3 ulatuses, mis hõlmab nii otseseid kui ka kaudseid heiteid. Süsiniku jalajälje hindamine hõlmab ka meenemünte. 2025. a sularaha ei tellitud.

Eraldiseisvalt viib Eesti Pank läbi mitterahapoliitilise investeerimisportfelli kliimamõõdikute hindamist, mis ei ole käesoleva töö osa ning mille tulemused avaldatakse täiendava aruandena „Eesti Panga investeerimisportfelli kliimaga seotud finantsandmete avalikustamine“.

Süsiniku jalajälje hindamisel ja raporteerimisel on lähtutud **tegevuskontrolli põhimõttest** (ingl *k. operational control*). See on kõige sagedamini kasutatav organisatsiooni piiride määratlemise lähenemisviis. Selle järgi on vastutus KHG heitkoguste eest osapoolel, kes on kõige paremas positsioonis nende kontrollimiseks ja vähendamiseks. See tähendab, et arvestatakse kõiki heitkoguseid, mis tulenevad allikatest ja tegevustest, mille üle on Eesti Pangal kontroll.

Mõjude jaotus Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni vahel

Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni kontoriruumid asuvad samas majas, mistõttu jaotati mitmed mõjuallikad vastavalt organisatsiooni ruutmeetrite, töötajate arvu proportsiooni või emissioniallika tekke ja tarbimise järgi. Varasematel aastatel on süsiniku jalajälje hindamine sisaldanud ka Maardu mõisa kinnistu kasutamisega seotud kulusid, kuid kuna mõis müüdi 30.07.2025, siis sisaldab süsiniku jalajälje hindamine Maardu mõisaga seotud kulusid 7 kuu kohta. 2025. aastal muutus ka Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni vaheline kulude jaotus järgmiselt:

1) Tagavarageneraatorite kütus: Eesti Pank 90%, Finantsinspektsioon 10%
2) Külmaained, elektri- ja soojusenergia: Eesti Pank 75%, Finantsinspektsioon 25%
3) Mõjuala 3 kategooriad: Eesti Pank 67%, Finantsinspektsioon 33%

Eesti Panga süsiniku jalajälje arvutus hõlmab:

Mõjuala 1 – otsesed emissioonid

- Sõidukid
- Hajusheitmed (külmaainete lekked)
- Paiksed põletusseadmed (tagavarageneraatorid)

Mõjuala 2 – kaudsed emissioonid

- Sisseostetud elektri- ja soojusenergia

Mõjuala 3 – tarneahelast tulenevad emissioonid

- Mõjualade 1 ja 2 kaudsed mõjud (nt kütuste tootmine ja võrgukadu)
- Sisseostetud pakkematerjalid ja trükised
- Sisseostetud kontoritarbed ja -tehnika, sh mööbel
- Sisseostetud puhastusvahendid ja isikukaitsevahendid
- Veekulu
- Jäätmekäitlus
- Ärireisid
- Töötajate tööle-koju liikumine ja kodukontor
- Sularaha ja meenetooted

SUSTINERE

Metoodilised valikud süsiniku jalajälje analüüsis (1/2)

Sularaha kliimamõju on üks kategooriaid, mida keskpangad on raporteerinud erinevalt, kuid mida Eesti Panga puhul on senise metoodika alusel võetud arvesse mõjuala 3 kaudse heitena. Selleks, et tulemused oleksid võrreldavad ka näiteks teiste keskpankade kliimamõjuga, siis on toodud organisatsiooni kliimamõju välja ilma sularaha kliimamõjuta. Sularaha metoodika on kirjeldatud lähemalt lk 11.

Mõjuala 1

Statsionaarsete põletusseadmete puhul on arvestatud sisseostetud diiselkütuse kogustega, mis põletatakse järgnevatel perioodidel. Mõjualas 3 on arvestatud sisseostetud diislikütuse kaudsete mõjudega, mis tulenevad kütuste tootmisest ja transpordist.

Ärireiside metoodika

Eesti Panga 2025. aasta **lennureiside** andmed saadi koostööpartnerilt CWT, kes annab iga lennureisi kohta läbitud vahemaa ja süsiniku jalajälje, võttes arvesse nii reisijate klasse kui ka lennukite täituvust ja erinevaid lennukitüüpe. See on võimaldanud lennureiside süsiniku jalajälge hinnata täpsemalt. Enne 2024. aastat kasutas CWT CO_2 hindamisel metoodikat, mis ei arvestanud RFI-indeksit (*Radiative Forcing Index (RFI*)). Alates 2024. aastast kasutatakse *Thrust Carbon** metoodikat, mis vastava indeksiga arvestab ning mida toetab ka Suurbritannia DEFRA metoodika. RFI-indeks on korrutustegur, mis arvestab kasvuhoonegaaside eraldumise kaudseid mõjusid kõrgusel, näiteks kondensjälgede, musta tahma, lennunduse mõju pilvedele jms mõju. Taksoreiside puhul lähtuti sise-ja välislähetuste puhul põhimõttest, et 1/3 taksoga läbiti välislähetuses ja 2/3 siselähetuses.

Sisseostetud mööbli metoodika

Kontoritehnika soetamisel on lähtutud võimalusel tootjapoolsetest andmetest ehk toote keskkonnadeklaratsioonidest (EPD, ing.k. *Environmental Product Declaration*) või toote süsiniku jalajälje hindamise tulemustest (PCF, ing.k. *Product Carbon Footprint*), mis võimaldab saada täpsemaid andmeid tegeliku kliimamõju arvestamiseks. Kui konkreetsele tootele ei ole koostatud keskkonnadeklaratsiooni, siis on kohaldatud analoogse toote kliimamõju andmeid.

Suuremate renoveerimistööde käigus sisustati ümber raamatukogu ning ehitati välja uus kööginurk. Heite hindamisel kasutati materjalide ja mööbliesemete põhist heite arvutamise metoodikat, võttes aluseks soetatud mööbliesemete arvu. Köögimööbli puhul lähtuti esitatud arvest, mille alusel arvutati välja kulunud materjalide kogus ja nende põhine kliimamõju. Hindamisest jäid välja mööblidetailid, mille kogumass ja eeldatav mõju on väiksem kui 10% koguheitest. Samuti ei sisalda hinnang teenustasusid, nagu paigaldamise või transpordi tasu. Mööbliesemete puhul kasutati EPD-sid, mis pärinesid sarnastelt tootjatelt samalaadsete mööbliesemete kohta.

Võrreldes 2024. aasta **andmebaasidega**, on kasutatud 2025. a uuendatud Kliimaministeeriumi organisatsioonide kasvuhoonegaaside jalajälje eriheitetegureid ning Suurbritannia 2025. a uuendatud eriheitetegureid. Ecoinvent andmebaasi andmetes kasutati viimast, 3.12 versiooni.

*Carbon Thrust metoodika: https://thrustcarbon-cdn.s3.eu-central-1.amazonaws.com/methodology/Thrust+Carbon+Methodology+Overview+%282025-01-01%29.pdf

Metoodilised valikud süsiniku jalajälje analüüsis (2/2)

Töötajate töö- ja elukoha vahelise logistika arvutamise metoodika

Eesti Panga töötajate igapäevasest kontorisse sõidust tulenevate emissioonide ligikaudseks hindamiseks viidi 2024. aastal töötajate seas läbi veebiküsitlus. 2025. aastal töötajate seas küsitlust läbi ei viidud, vaid kasutati keskmistatud andmete meetodit, mida võimaldab kasutada *GHG Protocol* standard. Esitatud tulemused põhinevad eelmise aasta ühe töötaja keskmisel kliimamõjul, mis on ekstrapoleeritud 2025. aasta töötajate arvule. Varasemalt läbi viidud veebiküsitluses paluti täpsustada:

- millist transpordivahendit/-vahendeid tavalisel tööpäeval kasutatakse;
- mitu kilomeetrit tavapärasel tööpäeval kodust kontorisse liikumiseks läbitakse (arvestades otseteed, ilma võimalike vahepeatusteta, nt paluti mitte arvestada seda, kui töötaja sama sõidu vältel ka oma lapsi kooli või lasteaeda viib).

Kui vastaja kombineeris tavalisel tööpäeval erinevaid transpordivahendeid (nt rongiga linna ja linnas bussiga edasi), siis paluti valida mitu vastusevarianti ja iga variandi puhul vastav kilomeetrite arv täpsustada.

Töötajatel paluti märkida mitmel päeval nädalas tüüpiliselt sellist liikumisviisi kasutati. See võimaldas teha täpsustusi, kui a) töötaja kasutas erinevaid transpordiviise nädala lõikes eri päevadel; b) töötaja töötas mingi osa nädalast kodukontoris.

Kliimamõju on arvutatud 2025. aasta seisuga töötanud inimeste arvu alusel, milleks oli **248 töötajat**.

Kodukontori kasutamise kliimamõjude arvutamise metoodika

Kodukontori kasutamisest tuleneva heite hindamiseks viidi samuti 2024. aastal töötajate seas läbi veebiküsitlus, milles paluti vastata:

- hinnanguliselt kui palju töötati kodukontoris;
- milliseid IT seadmeid selleks kasutati;
- kas kodukontoris viibimise ajal köeti/jahutati kodu täiendavalt.

2025. aastal töötajate seas küsitlust ei läbi viidud, vaid kasutati keskmistatud andmete meetodit, mida võimaldab kasutada *GHG Protocol* standard. Esitatud tulemused põhinevad eelmise aasta ühe töötaja keskmisel kliimamõjul, mis on ekstrapoleeritud 2025. aasta töötajate arvule. Kliimamõju on arvutatud 2025. aasta seisuga töötanud inimeste arvu alusel, milleks oli **248 töötajat**.

Kompensatsiooni arvestamine

Eesti Pank annab töötajatele võimaluse, kas kasutada töötelefonina panga inventaris olevat telefoni või saada rahalist kompensatsiooni, et osta uus telefon. Kompensatsiooniga ostetud mobiiltelefonide kliimamõju ei ole selles analüüsis arvestatud, sest et ei ole teada, mis mudeleid soetati, kuna sellest ei tehta ülevaadet. Küll aga on alust arvata, et tegemist on enamasti kallimate mudelitega, mille ostuhind on mitmeid kordi kõrgem kui antav kompensatsioon. See tähendab seda, et panga antud kompensatsioon ei ole kindlasti peamine põhjus, miks uus telefon ostetakse.

Mõjualadest väljaspool raporteerimine

Lisaks tulemustele on raportis välja toodud ka kaks n-ö mõjualavälist arvutust: asukohapõhine elektrienergia ning biogeenne süsinik. Asukohapõhise elektrienergia ning biogeense süsiniku näitamine tuleneb *GHG Protocol* standardi juhistest.

Elektrienergia arvutamise metoodikad

Kasvuhoonegaaside raporteerimise standardi järgi tuleb energiatarbest tulenevaid emissioone (mõjuala 2) raporteerida kahe arvutusmeetodi alusel: asukohapõhine ja turupõhine. **Turupõhine meetod** kajastab elektrienergia heitkoguseid, mis on seotud organisatsiooni poolt tehtud valikutega elektriturul (näiteks kui on valitud taastuvenergia pakett). **Asukohapõhine meetod** väljendab elektrienergiatootmise keskmisi emissioone kindlas piirkonnas, hoolimata sellest, kas elektri tarbimine kompenseeritakse taastuvenergia sertifikaatidega. Standardi järgi kahekordse raporteerimise eesmärk on tagada kasvuhoonegaaside aruandluse järjepidevus ja võrreldavus, kuna see aitab paremini välja tuua suundumusi ja muutusi organisatsiooni energiakasutuses. Seejuures meetodite tulemusi ei liideta.

Eesti Panga tulemusraportis arvestatakse tervikliku süsiniku jalajälje raporteerimisel turupõhise arvutusmetoodika tulemust ning asukohapõhine tulemus on eraldi välja toodud tehnilise infona mõjualas 2.

Biogeenne süsinik

Mõjualadest väljaspool tuleb raporteerida biogeenseid CO_2 heiteid, mis tekivad biomassi ja biokütuste põletamisel. Biogeensete kütuste CO_2 heidet arvestatakse kokkuleppe kohaselt netonullina, sest et nad seovad oma eluea jooksul samas koguses süsihappegaasi kui nad põletamisel ka õhku heidavad. Seega raporteeritakse mõjualades 1 ja 2 biogeenseid allikaid null CO_2 heitega. Küll aga peaks biogeensete allikate põhiste kütuste, sh biomassist toodetud elektri ja soojuse CO_2 väärtus olema dokumenteeritud mõjualadest väljaspool, et tagada tekkinud heitkoguste täielik arvestamine.

Eesti Panga biogeenne süsiniku heide tekib elektri- ja soojusenergia ostmisel, mis on osaliselt toodetud biomassist (nt puiduhake). Biogeenne süsiniku heide on mõjuala 2 all raportis eraldi välja toodud.

Sularaha arvutamise metoodika

Eesti Panga mõjuala 3 ehk tarneahela kaudseteks mõjudeks loeti ka 2025. aastal tellitud meenemündid ning nendega seotud tooted (nt pakendid) ja transport. 2025. aastal ei tellitud käibemünte ja pangatähti.

Meenemündid

2025. aastal vermiti kokku 10 000 tk hõbedast meenemünti, millest 3000 münti olid pühendatud Milano Cortina taliolümpiamängudele, 3000 münti Lilli Suburgile ja 4000 münti Otto Strandmanile.

Vastavalt lepingutele esitas Leedu rahapada tellitud toodete kohta kliimamõju raportid, milles esitatud andmeid täiendavalt kontrolliti. Leedu rahapaja esitatud aruanded tarbitava energia kohta koostatakse partiide põhiselt ning vastavalt tellimise ajale kajastatakse ka reaalselt kulunud elektri- ja soojusenergia. Käesoleva hindamise käigus ühtlustati seetõttu eriheitetegureid läbivalt ning kasutati vaid 2025. a Leedu tootmisandmeid, mis annavad täpsema tulemuse.

Eesti Pangalt saadi pakendite ja transpordi kohta käiv teave. Tooraine, pakendite ja transpordi eriheitetegurite arvestamiseks kasutati Ecoinvent 3.12 andmebaasi, Kliimaministeeriumi organisatsioonide jalajälje mudelit (2025) ning Suurbritannia juhendit „*UK Government GHG Conversion Factors for Company Reporting*“ (2025). Täpsem loetelu on toodud lisas „Eriheitetegurite viited“.

Allikas: Eesti Pank, 2025

SUSTINERE

Eesti Panga tulemused

SUSTINERE

Eesti Panga 2025. aasta süsiniku jalajälg kontoritegevuste piirides
(ilma meenemüntideta)

Eesti Panga süsiniku jalajälg oli 2025. aastal kokku

636,3 tonni CO_2-ekvivalenti.

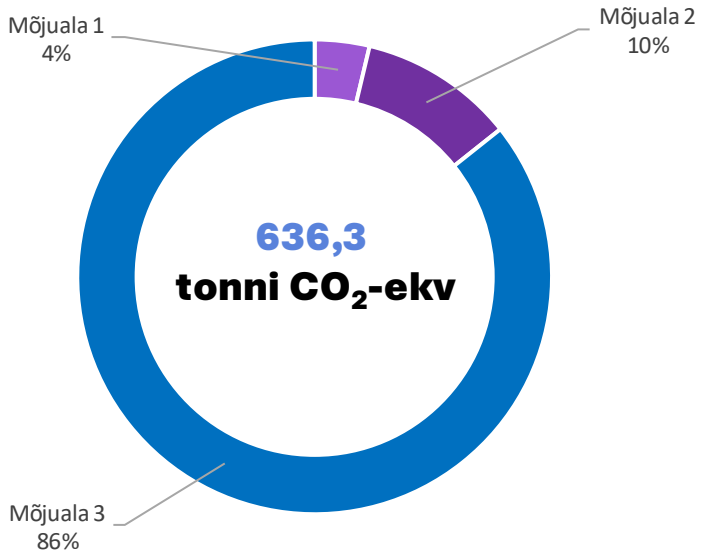

Mõjuala 1 (otsene heide) moodustas **4% → 23,7 t CO_2-ekv**

Mõjuala 2 (kaudne heide) moodustas **10% → 67,3 t CO_2-ekv**

Mõjuala 3 (tarneahela kaudne heide) moodustas **86% → 545,3 t CO_2-ekv**

<u>Kõige suuremad mõjutajad olid kontori jalajälje ulatuses:</u>

1) Ärireisid (mõjuala 3), mis moodustas 47% kogu jalajäljest (301,6 t CO_2-ekv)

2) Kaudsed energia ja kütustega (mõjuala 3) seotud mõjud, mis moodustas 16% kogu jalajäljest (104,4 t CO_2-ekv)

3) Töötajate liikumine (mõjuala 3), mis moodustas 13% kogu jalajäljest (81,9 t CO_2-ekv)

Mõjuala 1

Mõjuala 1 moodustas **3,7**% Eesti Panga 2025. a süsiniku jalajäljest – **23,7 t** CO_2-ekv.

Eesti Panga sõidukites kasutatud kütustest moodustas bensiin 16,4% ja diisel 17,9% otsestest ehk mõjuala 1 heitest. Alates oktoobrist võeti kasutusele pistikhübriid, mis aitas vähendada diisli kütusekulu.

Samuti täideti 2025. aastal Eesti Panga kliimaseadmeid külmaainetega leketest tulenenud mahus ja külmaained moodustasid 47,9% otsesest heitest. Võrreldes 2024. aastaga on vähenenud külmaainetest tekkinud hajusheide.

2025. aastal kasutati ka tagavarageneraatorites diislit, mille heide moodustas 17,8% mõjuala 1 heitest. Kuigi generaatorite maht kasvas, siis on järgnevatel aastatel plaanis generaatorite diislikütust roteerida ka sõidukite jaoks.

Kategooria	Emissiooniallikas	Väärtus	t CO_2-ekv
Sõidukites kasutatud kütus	Bensiin	1 730 l	3,9
	Diisel	1 612 l	4,2
Statsionaarsed põletusseadmed	Diisel	1 598,4 l	4,2
Külmaained	R-407C	0,75 kg	1,4
	R-410A	4,4 kg	9,9
Kokku			**23,7**

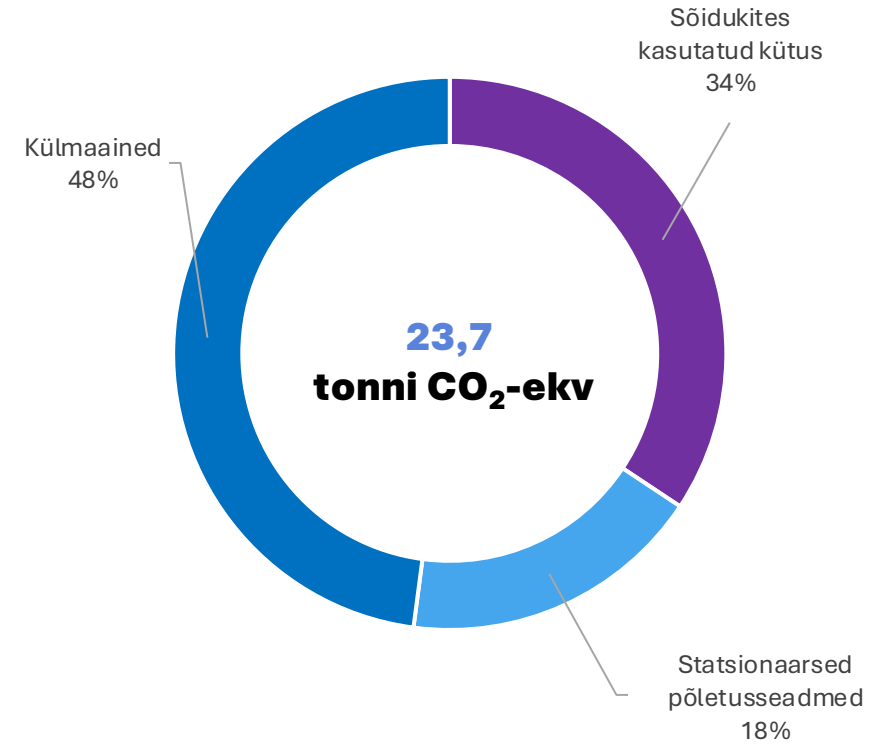

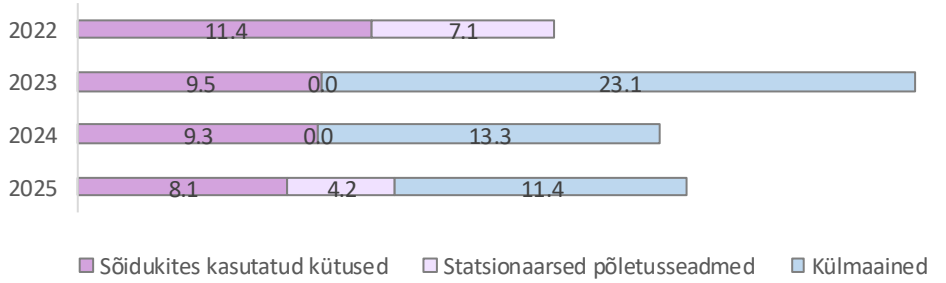

SUSTINERE

Mõjuala 2

Mõjuala 2 moodustas **10,6%** Eesti Panga 2025. a süsiniku jalajäljest –

67,3 t CO_2-ekv.

Alates 2021. aastast on Eesti Pangal taastuvenergia leping ja seetõttu on elektrienergia tarbimise heide nullilähedane. Elektrienergia hulka arvestati ka Maardu mõisa tarbimine (162,3 MWh).

Soojusenergia ehk kaugkütte tarbimine moodustas 100% kaudsetest (mõjuala 2) emissioonidest. Eesti Pank ostab soojusenergiat Utilitaselt, kes toodab soojust ka biomassist. Seetõttu on välja toodud ka soojusenergia biogeenne süsiniku heide.

Maardu mõisa elektritarve moodustas kogu Eesti Panga elektritarbest 9,3%. Kuna ka Maardus mõisas on kasutusel taastuvenergia leping, siis on kaasnev CO_2 heide 0.

Kategooria	**Emissiooniallikas**	**Väärtus**	**t CO_2-ekv**
Sisseostetud elektri- ja soojusenergia	Elektrienergia, turupõhine	1 746,6 MWh	0
	Elektrienergia, asukohapõhine*		857,6*
	Soojusenergia	1052,3 MWh	67,3
	biogeenne CO_2 heide**		215,7**
Päikesepaneelidega toodetud elekter		6,1 MWh	0
Kokku			**67,3**

* Üldtulemuses on arvestatud vaid turupõhist elektrienergia emissiooni (vt "Mõisted ja metoodika")
** Biogeenset süsinikdioksiidi sisaldust üldtulemuste sisse ei arvestata (vt "Mõisted ja metoodika")

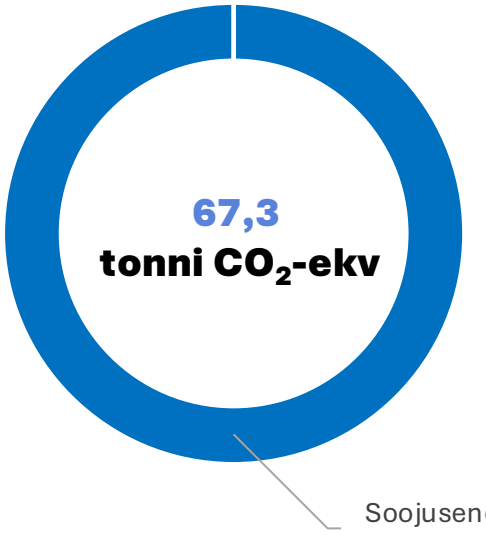

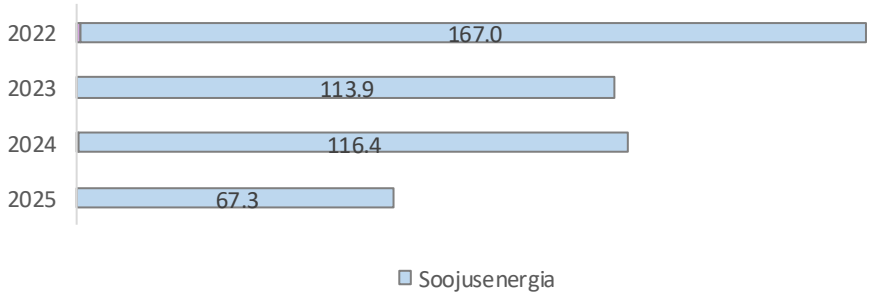

Mõjuala 3

Mõjuala 3 moodustas **85,7%** Eesti Panga 2025. a süsiniku jalajäljest – **545,3** t CO_2-ekv.

Mõjuala 3 kõige suuremad mõjuallikad olid ärireisid (55,3%), kaudsed energia ning kütustega seotud mõjud (19,1%) ning töötajate tööle-koju liikumine (15,0%).

Sellele järgnesid ostetud kontoritarbed ja IT-tehnika (8,4%), töötajate kodukontori mõjud (1,1%). Kõik ülejäänud kategooriad moodustasid mõjuala 3 ehk tarneahela mõjudest kokku 1%.

Järgnevalt annab analüüs ülevaate mõjuala viiest suuremast mõjuallikast.

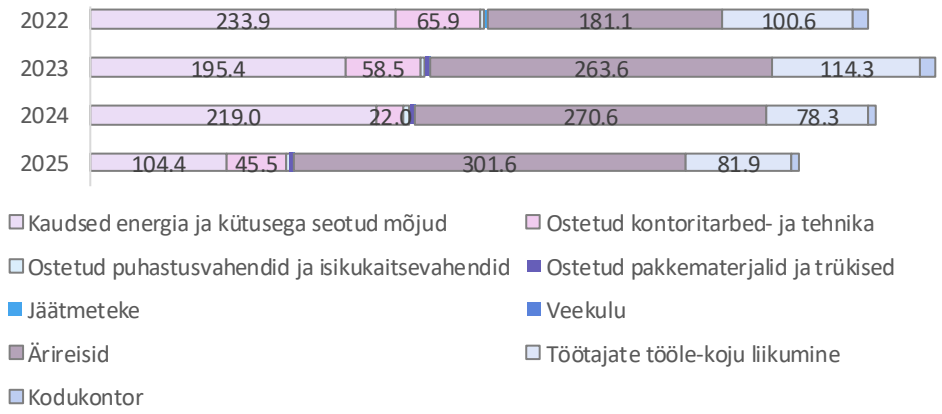

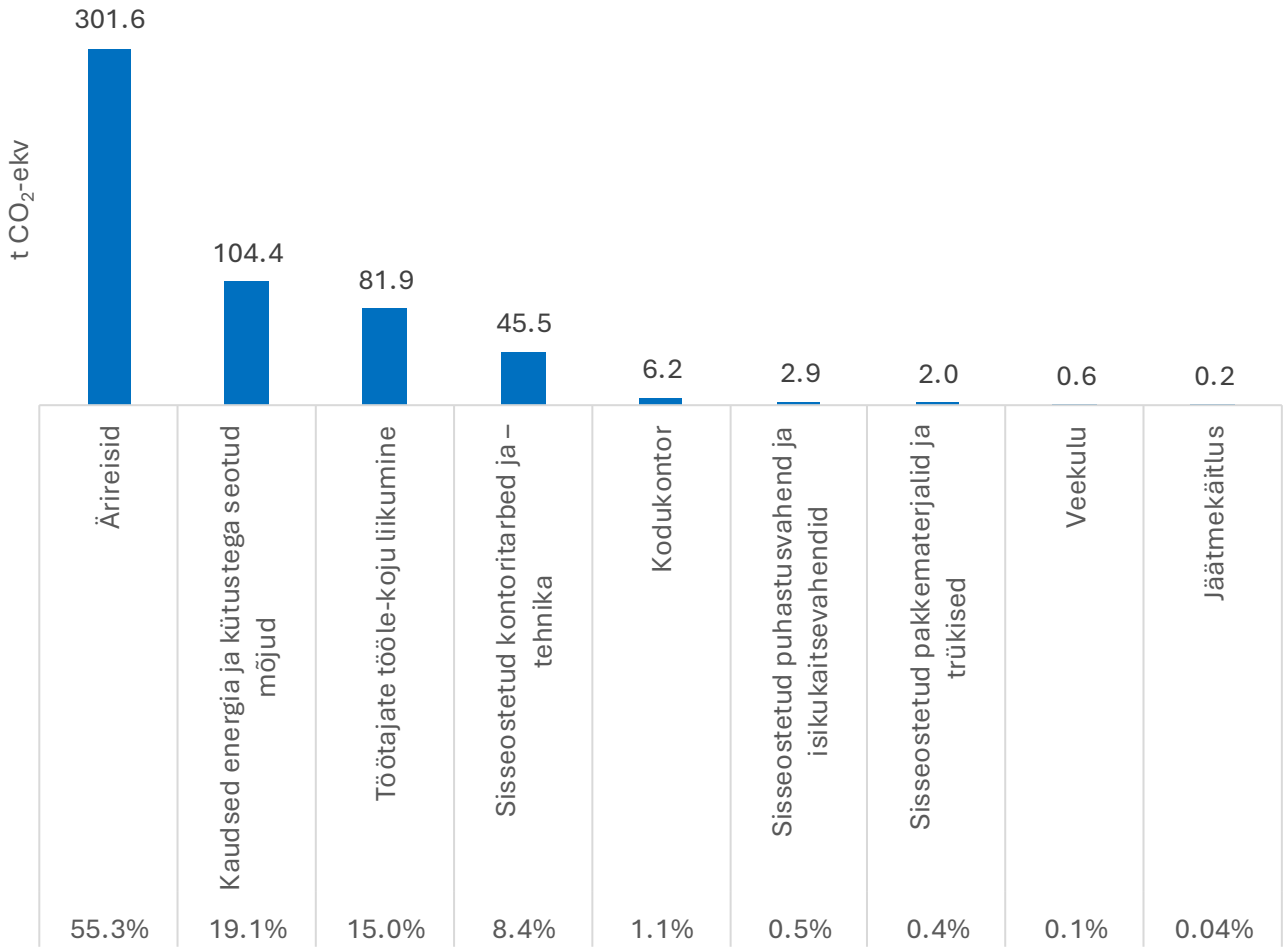

Ärireisid

Eesti Panga ärireiside mõjud (nii välis- kui ka siselähetused) moodustasid 2025. aastal kokku **301,6** tonni CO_2-ekvivalenti, mis oli **47,4%** kogu Eesti Panga kontoritegevuse süsiniku jalajäljest ning **55,3%** mõjuala 3 emissioonidest.

Lennureisid moodustasid ärireiside kliimamõjust kokku 98,4% (296,8 t CO_2-ekv). Teised transpordiviisid (rong, laev, takso, buss ja sõiduauto) moodustasid kokku 1,6% (4,8 t CO_2-ekv).

Eesti Panga siselähetuste kliimamõju oli kokku 3,7 t CO_2-ekv ehk 1,2% kogu ärireiside kliimamõjust, millest bussisõidud moodustasid 55,8%, selle järgesid takso 35,4% ja isiklik sõiduauto 8,7% lähetustest.

Eesti Panga välislähetuste kliimamõju oli kokku 297,9 t CO_2-ekv ehk 98,8% kogu ärireiside kliimamõjust, millest lennureisid moodustasid 99,6% ja muud transpordiviisid (rong, laev, takso ja buss) kokku 0,4%. Lennureiside kliimamõju hõlmab ka RFI indeksit, mis on alates 2024. aastast kordajana 1,9.

2025. aastal toimus 459 välislähetust ja 53 siselähetust. Frankfurtis käidi 110 korda. Võrreldes 2024. aastaga oli välislähetusi 465 ja siselähetusi 35, Frankfurti reiside arv oli 103. Euroopaväliste sihtkohtade arv oli mõlema aasta lõikes sarnane, välja arvatud 2025. aasta üks reis Cape Towni. EL-i piires oli 2025. aastal sihtkohtade hulgas ka kaugemaid linnu peale Lääne-Euroopa, nagu Bukarest, Ateena ja Lissabon.

Emissiooniallikas	**Väärtus**	**t CO_2-ekv**
Lennuk	1 593 443 km	296,8
Buss	66 772 km	2,4
Takso	8 240 km	2,0
Sõiduauto	1 789 km	0,3
Rong	11 692 km	0,05
Laev	1 680 km	0,03
Kokku		**301,6**

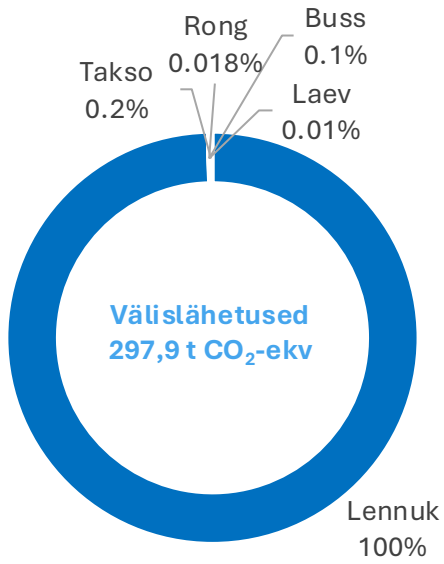

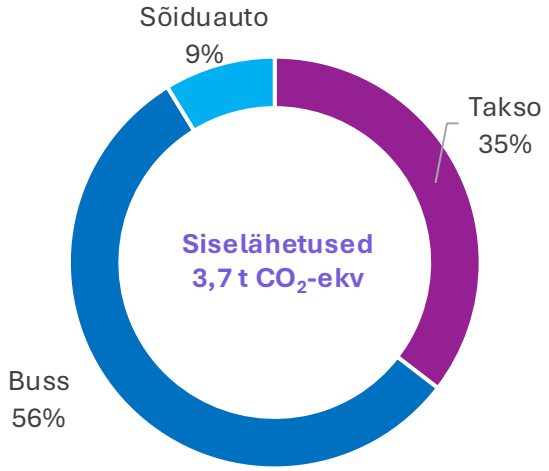

Kaudsed energia ja kütustega seotud mõjud

Eesti Panga kaudsed energia ja kütustega seotud mõjud moodustasid kokku **104,4** tonni CO_2-ekvivalenti, mis oli **16,4%** kogu Eesti Panga kontoritegevuse süsiniku jalajäljest ning **19,1%** mõjuala 3 emissioonidest.

Tegemist on võrgukadudega elektri- ja soojusenergia transpordil tootjast kliendini ning vastava energialiigi tootmisega seotud kaudsete mõjudega. Vastavalt Euroopa energiakadude aruandele (*Report on Power Losses, Council of European Energy Regulators*) oli 2024*. aasta andmetel elektrienergia võrgukaod Eestis 4,8%, mida täna kaetakse elektrienergia segajäägiga ehk fossiilkütusepõhise elektrienergiaga. Soojusenergia võrgukadu on leitud Utilitase raporteeritud kadude põhjal Tallinnas ja Maardus 2024*. aastal. Samuti arvestati antud kategooria mõjude all autodes kasutatud kütuste kaudsete mõjudega, mis tulenevad tooraine hankimisest, transpordist, kadudest ja töötlemisest lõpptooteni.

Emissiooniallikas	**Väärtus**	**t CO_2-ekv**
Elektrienergia võrgukadu, kogutarve	1 746,6 MWh	59,2
Soojusenergia võrgukaod, võrgukao osa	158,9 MWh	9,5
Soojusenergia hankimisega seotud kaudsed mõjud, kogutarve	1 122,4 MWh	32,6
Bensiiniga seotud kaudsed mõjud	1 730 l	1,1
Diisliga seotud kaudsed mõjud	3 210,4 l	2,0
Kokku		**104,4**

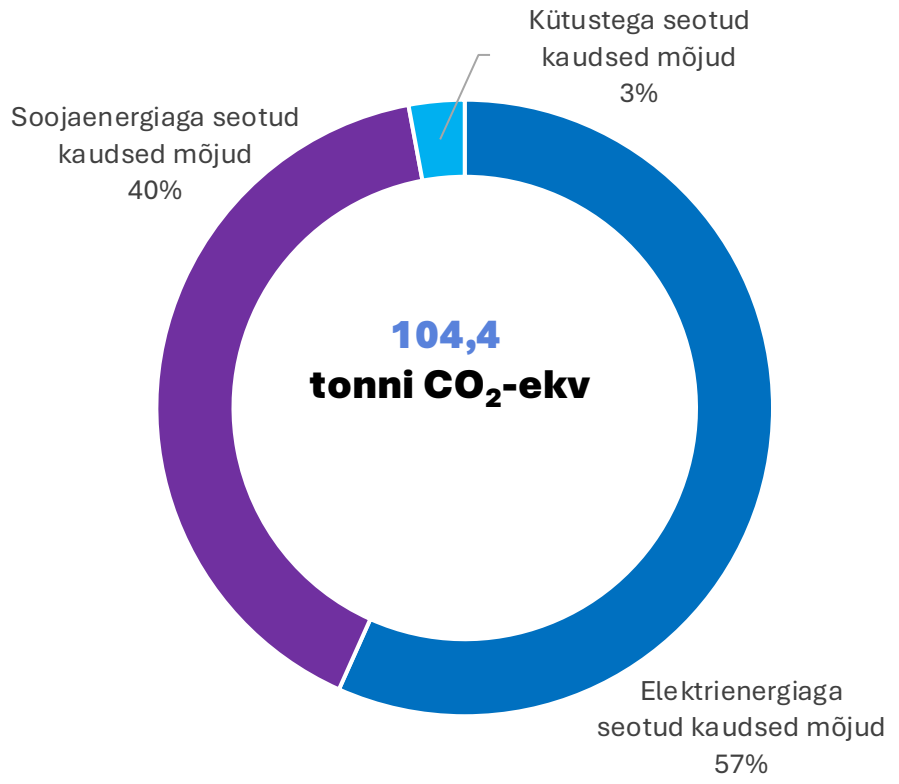

*Analüüsi hetkel uusimad teadaolevad andmed.

Töötajate liikumine ja kodukontor

Eesti Panga töötajate tööle-koju liikumise mõju moodustas 2025. aastal kokku **81,9** tonni CO_2-ekvivalenti, mis oli **12,9%** kogu Eesti Panga kontoritegevuse süsiniku jalajäljest ning **15,0%** mõjuala 3 emissioonidest.

Eesti Panga töötajate kodukontoriga seotud mõjud moodustasid kokku **6,2** tonni CO_2-ekvivalenti, mis oli **1,0%** kogu Eesti Panga süsiniku jalajäljest ning **1,1%** mõjuala 3 emissioonidest.

2025. aastal töötajate seas küsitlust ei läbi viidud. Esitatud tulemused põhinevad eelmise aasta töötaja keskmisel kliimamõjul, mis on ekstrapoleeritud 2025. aasta töötajate arvule.

Kontoritooted ja -tehnika

Emissiooniallikas	Väärtus	t CO_2-ekv
Kontoritehnika jm seadmed	256 tk	29,1
Paber	643 kg	0,9
Kohv	622 kg	5,2
Joogivesi	5765 l	1,9
Köögitehnika jm seadmed	52 tk	6,0
Mööbel	54 tk	2,4
Kokku		**45,5**

Eesti Panga ostetud kontoritoodete ja –tehnika mõju moodustas kokku **45,5** tonni CO_2-ekvivalenti, mis oli **7,2%** kogu Eesti Panga kontoritegevuse süsiniku jalajäljest ning **8,4%** mõjuala 3 emissioonidest.

Kõige suuremad mõjuallikad olid sülearvutid ja võrguseadmed, mis moodustasid kokku 18,0 t CO_2-ekvivalenti. Kõige suurema mõjuga toode oli serveriseade (Dell PowerProtect), mille kliimamõju oli 2,2 t CO_2-ekvivalenti. Arvutite tarvikute ja audio-video seadmete mõju kokku oli 4,2 t CO_2-ekvivalenti. Enamuses kasutati just soetatud toodete keskkonnadeklaratsioone heite arvestamiseks, mis annavad täpseima tulemuse. Kontoritoodetest on suurima kliimamõjuga kohv, mille kliimamõju oli 5,2 t CO_2-ekvivalenti. Kohvi arvestus on leitud töötajate osakaalude alusel lähtuvalt Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni töötajate koguarvust.

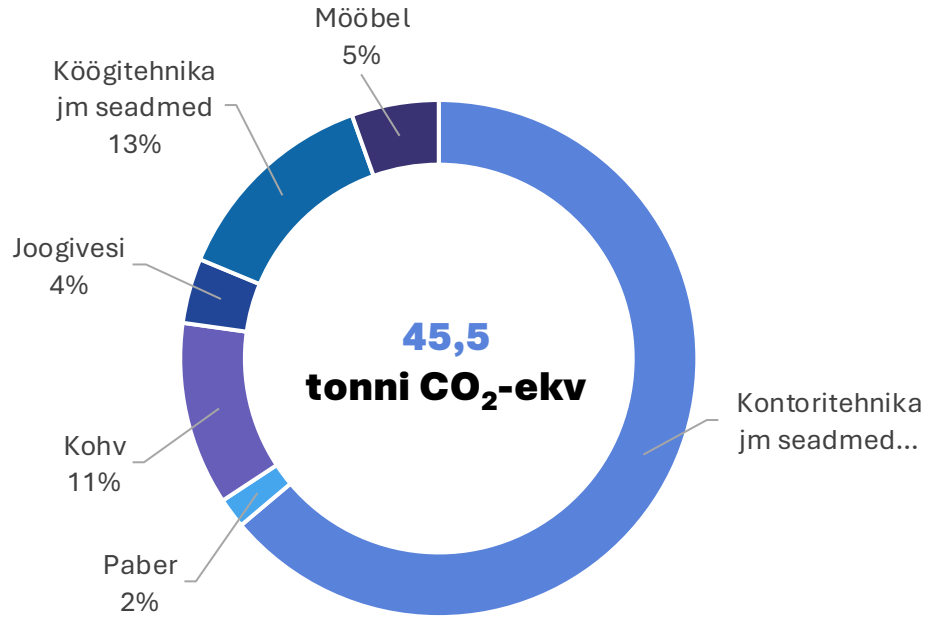

Võrdlus varasemate aastate tulemustega

Eesti Panga 2022.-2025. aasta süsiniku jalajälje võrdlus

2022.-2025. aastate süsiniku jalajälje võrdlemisel on oluline teada, et jalajälje arvutusel muutub täpsemaks andmekogumine ja iga-aastaselt vaadatakse üle ka eriheitetegurid, mis näitavad enamuses jalajälje vähenemist just taastuvenergiaallikate kasutuse suurenemise tõttu, ühtlasi on vähenenud ka elektri- ja soojusenergia tarve ning sisseostetud toodete kliimamõju.

Summaarselt on **Eesti Panga** kontoritegevuse KHG jalajälg vähenenud kõigi mõjualade ulatuses võrreldes 2024. aastaga -**14,4%**. Sularaha kliimamõju on toodud välja eraldi kategooriana, mis on võrreldes 2024. aasta mõjudega vähenenud -**36,9%.**

- Mõjuala 1 (otsene heide) on suurenenud **4,4%** võrreldes 2024. aastaga. Peamine mõju suurenemine tulenes külmaainete leketest ning tagavarageneraatori kütusest, sõidukite kütustega seotud kliimamõju on jätkuvalt vähenenud.
- Mõjuala 2 (kaudne heide) on vähenenud -**42,3%** võrreldes 2024. aastaga peamiselt elektri- ja soojusenergia heite vähenemise tõttu.
- Mõjuala 3 (tarneahela kaudne heide) on vähenenud **-9,7%** võrreldes 2024. aastaga tingituna peamiselt kütusega seotud kaudsete mõjude vähenemisest.

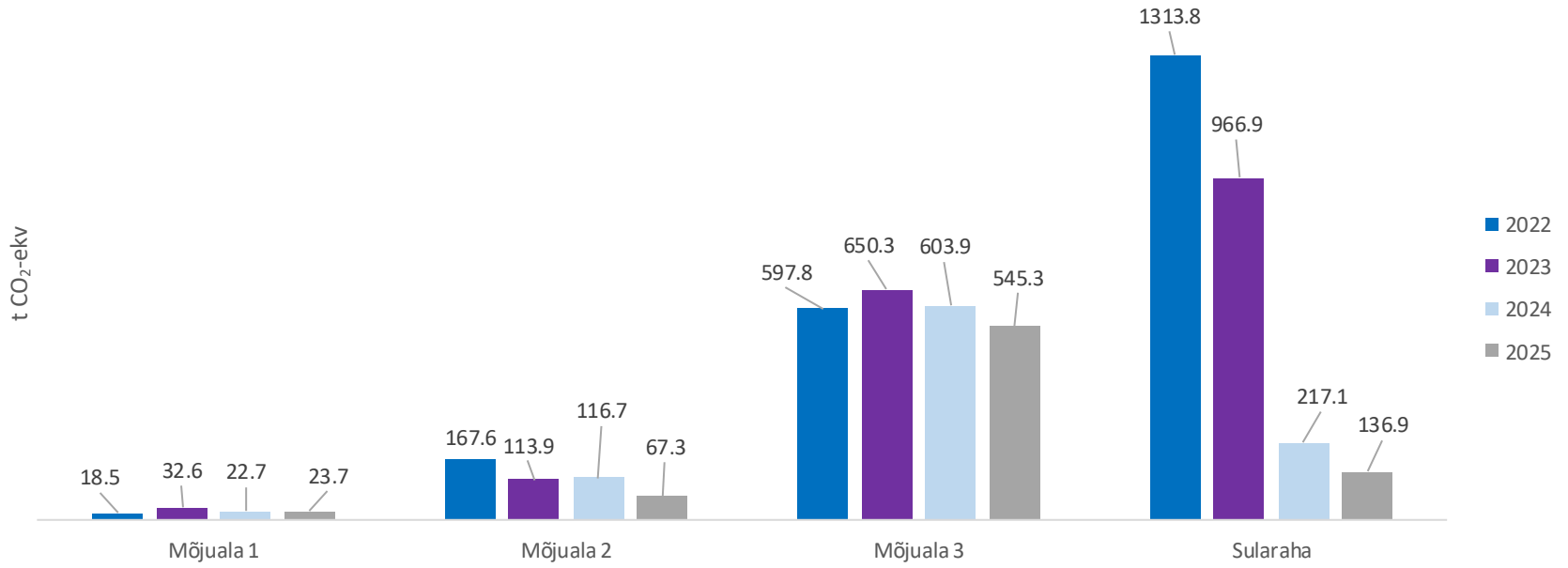

Eesti Panga 2022.-2025. aasta kontoritegevuse süsiniku intensiivsuse võrdlus*

Eesti Panga 2022. aasta süsiniku jalajälg	Eesti Panga 2023. aasta** süsiniku jalajälg	Eesti Panga 2024. aasta süsiniku jalajälg	Eesti Panga 2025. aasta süsiniku jalajälg
784,0 **tonni CO_2-ekv**	**796,8** **tonni CO_2-ekv**	**734,3** **tonni CO_2-ekv**	**636,3** **tonni CO_2-ekv**
0,06 t CO_2-ekv/m^2 Siseterritooriumi pindala, sh Maardu mõis: 12 702 m^2	0,06 t CO_2-ekv/m^2 Siseterritooriumi pindala, sh Maardu mõis: 12 702 m^2	0,06 t CO_2-ekv/m^2 Siseterritooriumi pindala, sh Maardu mõis: 12 702 m^2	**0,05 t CO_2-ekv/m^2** Siseterritooriumi pindala, sh Maardu mõis: 12 122 m^2
3,3 t CO_2-ekv/in Töötajate arv: 236 in	3,4 t CO_2-ekv/in Töötajate arv: 231 in	3,1 t CO_2-ekv/in Töötajate arv: 237 in	**2,6 t CO_2-ekv/in** Töötajate arv: 248 in
3,4 t CO_2-ekv/FTE Töötajate arv: 229,4 FTE	3,5 t CO_2-ekv/FTE Töötajate arv: 226,1 FTE	3,2 t CO_2-ekv/FTE Töötajate arv: 231 FTE	**2,7 t CO_2-ekv/FTE** Töötajate arv: 239,3 FTE
185,5 kWh/m^2 elektrienergia tarve***	169,6 kWh/m^2 elektrienergia tarve	167,8 kWh/m^2 elektrienergia tarve	**161,5 kWh/m^2** elektrienergia tarve
114,3 kWh/m^2 soojusenergia tarve***	95,1 kWh/m^2 soojusenergia tarve	97,1 kWh/m^2 soojusenergia tarve	**97,3 kWh/m^2** soojusenergia tarve

* Arvestatud on süsiniku jalajäljega, mis on ilma sularaha kliimamõjuta.
**Alates 2023. aastast on metoodilise muutuse tõttu arvestatud ärireiside kategoorias lennureiside puhul RFI-indeksiga, mis suurendab lennureiside kliimamõju. 2023. aasta andmed on ümber arvutatud 2024. a süsiniku jalajälje hindamise raames.
*** Elektri- ja soojusenergia tarve on toodud ilma Maardu mõisa tarbeta (netopind 1503,6 m2). Elektri- ja soojusenergiatarbe puhul on arvestatud kogutarve jagatuna Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni kogupindalaga, kuna kahe asutuse vahel ei mõõdeta eraldiseisvalt energiatarvet.

SUSTINERE

Eesti Panga 2022.-2025. aasta süsiniku jalajälje võrdlus mõjualade 1-2 lõikes

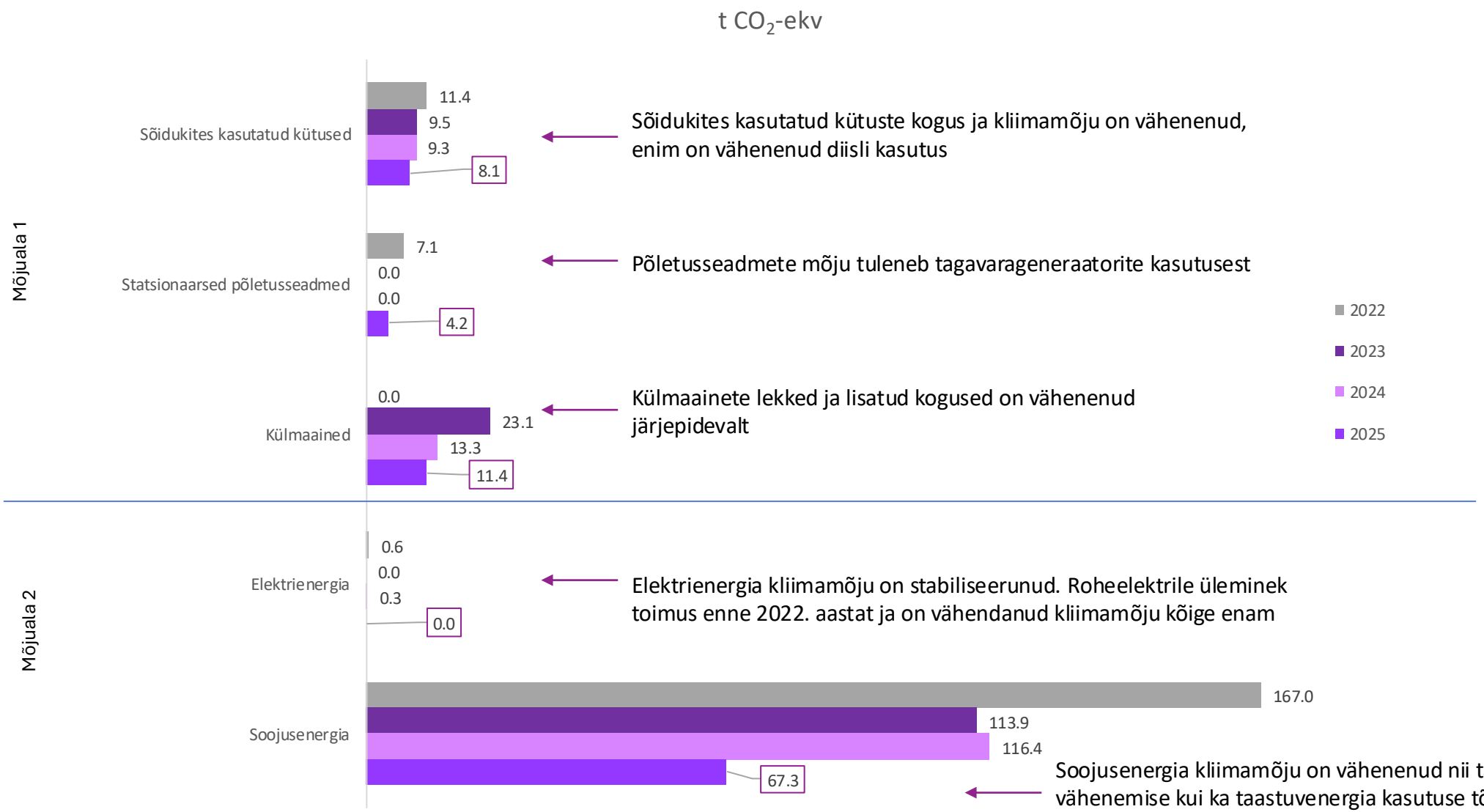

Sõidukites kasutatud kütuste kogus ja kliimamõju on vähenenud, enim on vähenenud diisli kasutus

Põletusseadmete mõju tuleneb tagavarageneraatorite kasutusest

Külmaainete lekked ja lisatud kogused on vähenenud järjepidevalt

Elektrienergia kliimamõju on stabiliseerunud. Roheelektrile üleminek toimus enne 2022. aastat ja on vähendanud kliimamõju kõige enam

Soojusenergia kliimamõju on vähenenud nii tarbe vähenemise kui ka taastuvenergia kasutuse tõttu kaugkütte arendamisel

SUSTINERE

Eesti Panga 2022.-2025. aasta süsiniku jalajälje võrdlus mõjuala 3 lõikes

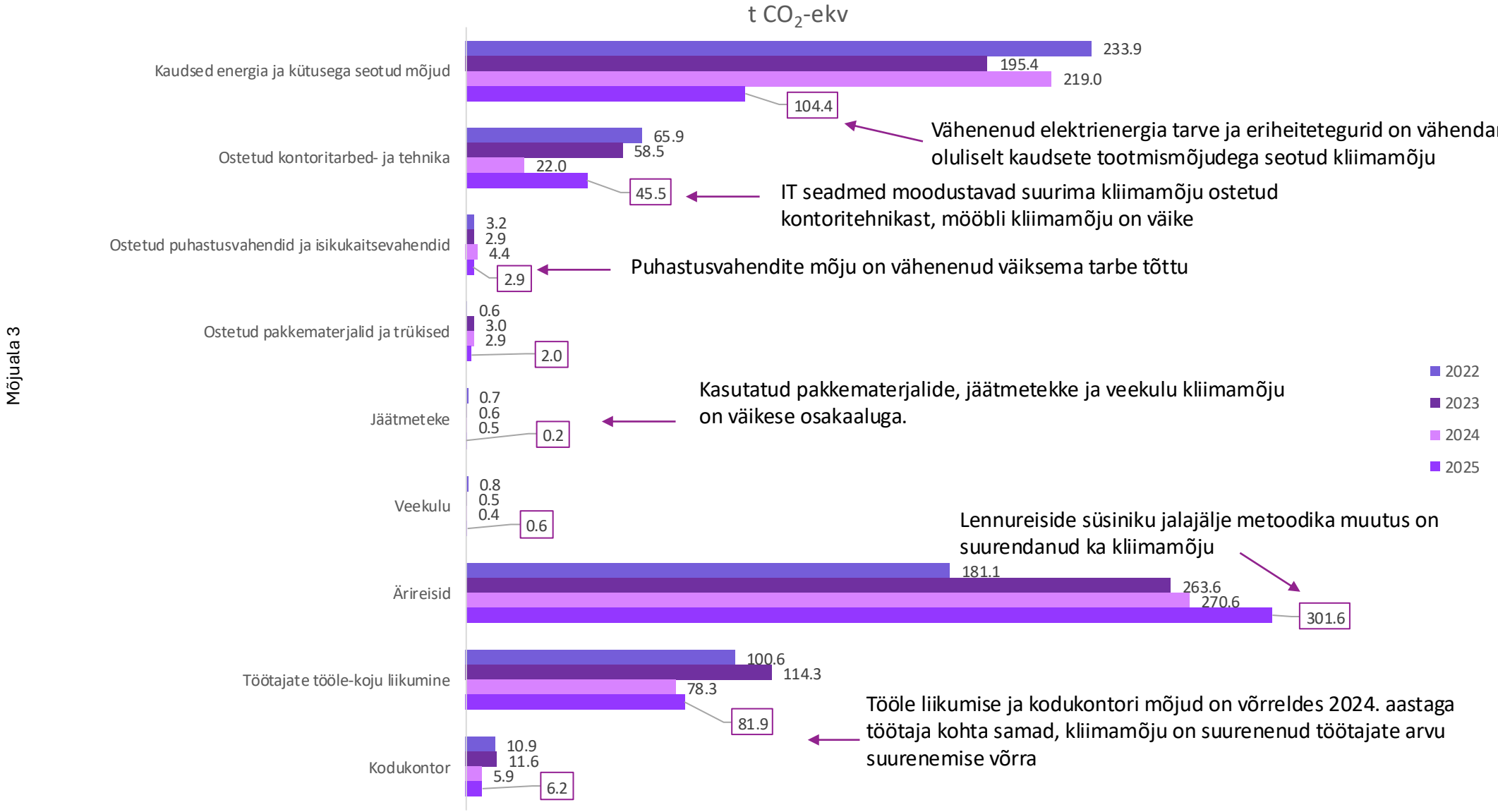

SUSTINERE

Eesti Panga meenemüntide süsiniku jalajälg

SUSTINERE

Meenemündid

Eesti Pank tarnis 2025. aastal kokku 0,283 tonni meenemünte, mis valmistati Leedu rahapajas. 2025. aastal ei tellitud käibemünte ega pangatähti.

Erinevate meenemüntide kliimamõju kokku oli **136,9** tonni CO_2-ekvivalenti, mis moodustas 18% Eesti Panga kogu jalajäljest ning 20% mõjuala 3 emissioonidest.

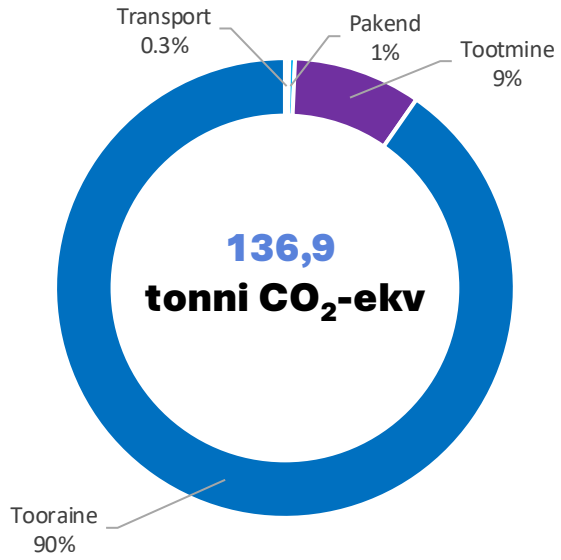

	Meene	Tarnitud kogus	Eriheitetegur* $t\,CO_2\,ekv/t$	Heide** $t\,CO_2\,ekv$	Heide** $kg\,CO_2\,ekv/tk$
2025:	Hõbemündid (28,28 g)	10 000 tk (282,8 kg)	Hõbe: 437	136,9	13,7
	Kokku			**136,9**	

* Eriheitegurite puhul on kasutatud Ecoinvent 3.12 andmebaasi.
**Heite arvutamisel on lisaks tooraine (metalli) eriheitele arvestatud ka meene tootmise, transpordi ja pakendamise mõju.

Leedu rahapada väljastas meenemüntide kohta süsiniku jalajälje raporteid, milles on detailsem arvestus müntide vermimise kliimamõjude kohta, mis võtab arvesse nii elektri- kui ka soojusenergia kasutust, veekulu ja reovee töötlust. Teisalt ei ole müntide tooraine kohta saadud andmeid tootjatelt, mistõttu on hõbeda puhul kasutatud Ecoinvent 3.12 andmebaasis toodud 2025. aasta seisuga uuendatud andmeid, mis näitavad vähenenud eriheidet võrreldes 2024. aastaga. Mõju vähenemine ühe meenemündi kohta võrreldes 2024. aasta andmetega on tingitud sellest, et soojusenergia eriheitetegur on vähenenud taastuvenergia suurenenud kasutuse tõttu, hõbeda materjali eriheide on vähenenud ning kasutusel on vähem pakendit. 2025. a on kasutatud lisaks kartongile ja plastkapslile uut tüüpi triibuvineerist pakendit.

SUSTINERE